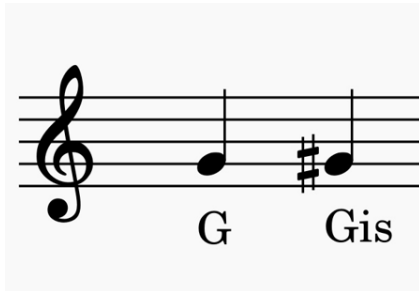

Module 4

Les 5: Kruizen en mollen als vast voorteken

In de vorige les heb je gezien dat als er een kruis of mol voor een noot staat, je dit een *toevallig voorteken* noemt.

Naast toevallige voortekens, zijn er ook *vaste voortekens*. Soms komt een bepaalde noot zo vaak in een muziekstuk voor, dat het makkelijker is om deze van tevoren aan te geven.

Vaste voortekens staan aan het begin van de notenbalk.

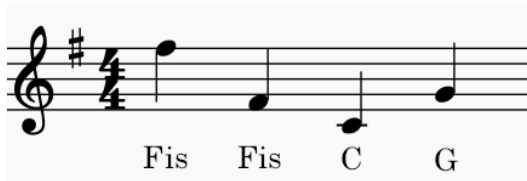
Wanneer is een vast voorteken geldig?

- Als er een kruis of mol als vast voorteken vooraan de notenbalk staat, is deze geldig voor alle noten met dezelfde naam, in het *hele* muziekstuk.
- Zie je een noot staan met een herstellingsteken ervoor, dan geldt dat herstellingsteken *alleen voor die maat*.

Jij Kan Dit Ook

Noten leren lezen voor beginners

Voorbeeld 1

- Hier zie je een kruis al vast voorteken.
- Dit voorteken staat op de lijn van de F.
- Dat betekent dat *alle* F-noten in het stuk een halve toon verhoogd worden. *Alle* F-noten worden een Fis. Dat geldt ook voor de F-noten die op andere lijnen staan.
- De overige noten blijven zoals ze zijn.

Voorbeeld 2

- Je ziet hier een notenbalk met een kruis als vast voorteken.
- Het kruis staat op de lijn van de F. Dat betekent dat *alle* F-noten een halve toon verhoogd worden. Met andere woorden: *alle* F-noten worden een Fis (dus ook de F-noten die op andere lijnen staan).
- Dat zie je terug in de eerste maat: Alle F-noten worden automatisch een Fis. Daar hoeft geen extra kruis voor te staan.
- In de tweede maat zie je voor de laatste noot een herstellingsteken staan. Dat betekent dat deze noot niet als een Fis wordt gespeeld, maar als een F.
- Het herstellingsteken maakt het kruis namelijk ongeldig, ook als het kruis een vast voorteken is.
- Het herstellingsteken is alleen geldig voor de maat waarin die staat.
- De volgende maat is een nieuwe maat. Dat betekent dat het vaste voorteken weer geldig is. Hierdoor verandert de F-noot in de laatste maat dus automatisch weer in een Fis.

Jij Kan Dit Ook

Noten leren lezen voor beginners

Handig om te weten

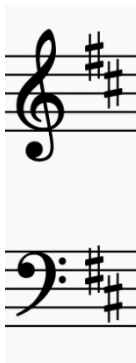
- Als vast voorteken staan er kruizen OF mollen.
- Vast voortekens komen voor bij zowel G-sleutels als F-sleutels.
- Ze staan altijd in een vaste volgorde.

Als je kruizen of mollen als vast voorteken op een notenbalk ziet, staan ze altijd in een vaste volgorde.

Dit is de vaste volgorde voor een notenbalk met 1, 2 of 3 kruizen als vast voorteken:

- Zie je een notenbalk met 1 kruis als vast voorteken, dan staat deze *altijd* op de lijn van de F.
- Dat betekent dat alle F-noten een halve toon hoger worden: alle F-noten worden een Fis.

- Zie je een notenbalk met 2 kruizen als vaste voortekens, dan staan deze *altijd* op de lijn van de F en de C.
- Dat betekent dat alle F-noten en alle C-noten een halve toon hoger worden:
 - alle F-noten worden een Fis;
 - alle C-noten worden een Cis.

- Zie je een notenbalk met 3 kruizen als vaste voortekens, dan staan deze *altijd* op de lijn van de F, de C en de G.
- Dat betekent dat alle F-noten, C-noten en G-noten een halve toon hoger worden:
 - alle F-noten worden een Fis;
 - alle C-noten worden een Cis;
 - alle G noten worden een Gis.

Jij Kan Dit Ook

Noten leren lezen voor beginners

Dit is de vaste volgorde voor een notenbalk met 1, 2 of 3 mollen als vast voorteken:

- Zie je een notenbalk met 1 mol als vast voorteken, dan staat deze *altijd* op de lijn van de B.
- Dat betekent dat alle B-noten een halve toon lager worden: alle B-noten worden een Bes.

- Zie je een notenbalk met 2 mollen als vaste voortekens, dan staan deze *altijd* op de lijn van de B en de E.
- Dat betekent dat alle B-noten en alle E-noten een halve toon lager worden:
 - alle B-noten worden een Bes;
 - alle E-noten worden een Es.

- Zie je een notenbalk met 3 mollen als vaste voortekens, dan staan deze *altijd* op de lijn van de B, de E en de A.
- Dat betekent dat alle B-noten, E-noten en A-noten een halve toon lager worden:
 - alle B-noten worden een Bes;
 - alle E-noten worden een Es;
 - alle A noten worden een As.

Er zijn muziekstukken met nog veel meer kruizen of mollen als vast voorteken, maar die zal je als beginner niet zo gauw tegenkomen. Daarom kijken we in deze cursus alleen naar notenbalken met 1 kruis of mol als vast voorteken.